



Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1116/2024/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Schmidt Péter, előadó bíró

Dr. Domonyai Alexa, bíró

Dr. Gunyecz Zoltán, bíró

Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. április 15.

Az ügy tárgya: közfeladatot ellátó személy elleni erőszak bűntette
és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt1

Elsőfok: Komáromi Járásbíróság, 5.Fk.5/2024/7., ítélet, tárgyalás (bíróság elé állítás),
2024. január 19.

Az indítvány előterjesztője: Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmény miatt terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Komáromi Járásbíróság 5.Fk.5/2024/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Komáromi Járásbíróság a 2024. január 19. napján bíróság elé állítás során megtartott nyilvános tárgyaláson meghozott 5.Fk.5/2024/7. számú ítéletében terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetésében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 311. §, 310. § (1) bekezdés c) pont] és testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 6 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fiatalkorúak fogházában állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy a fiatalkorú terhelt a felfüggesztés próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll. A bíróság külön magatartási szabályként előírta a fiatalkorú terhelt részére, hogy általános iskolai tanulmányait fejezze be, továbbá indulatkezelési tréningen vegyen részt. Kötelezte a fiatalkorú terheltet 42.200 forint bűnügyi költség megfizetésére. A járásbíróság ítélete 2024. január 19. napján jogerőre emelkedett.

[2] **II.** A Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség Fk.Bf.327/2024/2. számú, 2024. július 25-én kelt – a büntetőeljárásról szóló a 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt okból előterjesztett – felülvizsgálati indítványában a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatását indítványozta.

[3] A felülvizsgálati indítvány szerint a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetésében, ezért ezen vád alóli felmentése és erre tekintettel a kiszabott büntetés enyhítése indokolt. Az indítvány indokolásában kifejtette, hogy az elkövetés időpontjában a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 66. §-a nem tartalmazta azt a korábban 2023. december 31. napjáig hatályos, az Nkt. 66. § (2) bekezdésében szereplő rendelkezést, hogy a pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott az óvodai nevelőmunka, az iskolai és kollégiumi nevelő és oktatómunka, valamint a pedagógiai szakszolgálat ellátása során a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenységgel kapcsolatban a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személy. A pedagógusok életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 171. § (57) bekezdés 9. pontja 2024. január 1. napjával hatályon kívül helyezte az Nkt. 66. § (2) bekezdését, ezért a bűncselekmény elbírálásának idején a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pont i) alpontjában meghatározott értelmező rendelkezés elveszítette a háttér jogszabályi alapját, kiüresedett. Így a cselekmény elbírálásakor az Nkt. nem határozott meg olyan eseteket, amikor a pedagógus a Büntető Törvénykönyv 459. § (1) bekezdés 12. pont i) alpontjának értelmezése szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősült volna, ezért törvénysértő módon került sor a fiatalkorú terhelt bűnösségének kimondására közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetésében. A felülvizsgálati indítvány hivatkozott arra is, hogy

időközben 2024. május 11-ei hatállyal az Nkt. 62. § (1) bekezdésébe a korábbi 66. § (2) bekezdésével egyező szöveg került vissza, így attól az időponttól számítottan a Büntető Törvénykönyv szerinti védelem ismételten fennáll. Ez azonban visszaható hatállyal nem alkalmazható.

[4] **III.** A Legfőbb Ügyészség Fk.Bf.1005/2024. számú átiratában a Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát eltérő jogi, de azonos ténybeli alapon tartotta fenn. A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt annyiban változtatta meg, hogy az abban megjelölt indokok helyesen a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati okot alapozza meg. Ugyanis, ha az irányadó ügydöntő határozatban megállapított tényállásban foglalt cselekmény sértettje nem minősíthető a Büntető Törvénykönyv vonatkozásában közfeladatot ellátó személynek, akkor a fiatakorú terhelt büntetőjogi felelőssége közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetében nem állapítható meg, ugyanakkor a cselekmény alapján ez a bűncselekmény a bűnösség megállapíthatósága esetén alaki halmazatban állna a terhelt terhére megállapított testi sértés vétségével. Azaz alaki halmazatban álló bűncselekmények esetén, ha az egyik deliktumban a bűnösség megállapítása törvénysértő, úgy nem felmentésnek, hanem a törvénysértő minősítés mellőzésével vizsgálandó az, hogy a kiszabott büntetés törvénysértő-e. Érvelésében hivatkozott arra is, hogy a Btk. 311. §-ában meghatározott, a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette testi sértés okozása nélkül is megvalósítható, ezért valóságos alaki bűnhalmazat jön létre, ha az elkövető a sértettet a közfeladatának ellátása alatt – vagy emiatt – olyan módon bántalmazza, hogy a személy ellen irányuló erőszakos magatartása folytán a sértettnek testi sérülést okoz. A halmazat megállapítása független a sérülés gyógytartamától, így azt a 8 napot meg nem haladó gyógytartamú sérülés is megalapozza. Ha a bántalmazásnak ilyen eredménye van, a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettét és a könnyű testi sértés vétségét bűnhalmazatban kell megállapítani. Ennek során figyelemmel kell lenni arra is, hogy a Btk. 164. § (2) bekezdésében meghatározott könnyű testi sértés elkövetője csak magánindítványra büntethető [Btk. 164. § (10) bekezdés, Be. 53. § (1) bekezdés].

[5] A Btk. 2. § (2) bekezdésre tekintettel jelen ügyben az alaki halmazatban lévő egyik cselekmény, a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette az elbíráláskor hatályos büntető törvény szerint – figyelemmel az azt kitöltő értelmező rendelkezésekre – már nem volt bűncselekmény.

[6] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy az alaki halmazatban álló bűncselekmények megítélése eltérő és a testi sértés vétsége csekélyebb súllyal jelentkezik, amely az alapügyben kiszabott joghátrány törvénysértő jellegét eredményezheti. Erre tekintettel a fiatakorú terhelt esetében enyhébb szankció alkalmazása nem kifogásolható. Ennek alátámasztására arra hivatkozott, hogy míg a Btk. 311. §-ába ütköző, a 310. § (1) bekezdése szerinti közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette 1 évtől 5 évig, addig a Btk. 164. § (2) bekezdésében meghatározott testi sértés vétsége 2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A bűncselekmény elkövetésekor 16. életévét betöltött fiatakorú terhelttel szemben a helyes minősítés mellett 1 hónaptól 2 évig terjedő szabadságvesztés, vagy a törvényi feltételek fennállása esetén a szabadságvesztés helyett elzárás, közérdekű munka vagy pénzbüntetés szabható ki. E körben felhívta az 5/2023. Büntető jogegységi határozatot, és utalt arra is, hogy fiatakorúval szemben bármely bűncselekmény miatt önálló intézkedésként próbára bocsátás, vagy javítóintézeti nevelés is alkalmazható [Btk. 108. § (1) bekezdés, Btk. 116. § (1) bekezdés].

[7] Mindezekre figyelemmel azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Komáromi Járásbíróság 5.Fk.5/2024/7. számú jogerős ítéletét változtassa meg, a fiatakorú terhelt

cselekményét testi sértés vétségének (Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés) minősítse, a vele szemben kiszabott joghátrányt enyhítse, egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn.

[8] **IV. A Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség indítványa a Legfőbb Ügyészség átiratában foglalt változtatásokkal a törvénysértő minősítés megállapítására irányuló részében helytálló, egyéb részében nem alapos.**

[9] 1. A Be. 648. § a) pontja értelmében felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügyszó, határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is helye van.

[10] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[11] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügyszó, határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[12] A Be. 659. § (1) bekezdése kimondja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügyszó, határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[13] A Be. 652. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját.

[14] A Be. 659. § (5) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ügyszó, határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. A Be. 659. § (6) bekezdése értelmében a Kúria a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[15] A Be. 651. § (2) bekezdés a) pontja alapján a terhelt javára az ügyészség is előterjeszthet – a Be. 652. § (4) bekezdésére figyelemmel – határidő nélkül felülvizsgálati indítványt.

[16] A Kúria mindezek tükrében megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvány arra jogosult által, a törvényben meghatározott felülvizsgálati okra hivatkozással került előterjesztésre, ezért a felülvizsgálati eljárást a Kúria – a Legfőbb Ügyészség által módosított tartalmú indítvány szerint – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpontjában meghatározott ok alapján folytatta le, és hivatalból vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt eljárási okok fennállását is.

[17] 2. A Kúria megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróság a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértést nem vétett.

[18] 3. A Kúriának ezen túlmenően azt kellett vizsgálnia, hogy a jogerős ügyszó, határozatban megállapított történeti tényállás minősítése törvénysértő-e, és amennyiben a minősítés törvénysértő, az törvénysértő büntetést eredményezett-e.

[19] A Btk. 649. § (1) bekezdés b) pontjában írt felülvizsgálati ok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt kizárólag a törvényben meghatározott két feltétel együttes fennállása és az azok közötti okozati összefüggés megléte esetén állapítható meg. Az egyik feltétel a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a minősítésen kívüli más (kógens, mérlegelést nem tűző) anyagi jogi szabály megsértése, míg a második feltétel a törvénysértő büntetés kiszabása, vagy törvénysértő intézkedés alkalmazása, melyet a törvénysértő

minősítés vagy a Btk. más anyagi jogi szabályának megsértése eredményezett. E felülvizsgálati ok bármely elemének hiánya kizárja a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozat felülvizsgálatát.

[20] A Kúria mindezekre tekintettel először azt vizsgálta, hogy az ítéleti tényállásban megállapított tényállás alapján a minősítés törvénysértő-e.

[21] 3.1. A jogerős ügydöntő határozat szerinti, irányadó tényállás a következő:

[22] A fiatakorú terhelt az elkövetés idején az iskola tanintézményének 7. osztályos tanulója volt, mely intézmény vezetője a sértett.

[23] 2023. november 23. napján a 16. életévét betöltött fiatakorú terhelt – akinek addig is sok problémája merült fel az iskolai magatartásával, órai viselkedésével, a pedagógusokkal szemben tanúsított tiszteletlenségével kapcsolatban – az egyik tanórán végig szotyizott, amiért a sértett úgy döntött, hogy igazgatói intőben részesíti a terheltet. Amikor ezt 13 óra 30 perc körüli időben megtudta a fiatakorú terhelt, akkor haragra gerjedt, az igazgatói irodába is bement, szitkozódott, majd onnan kiment és az emeleten lévő igazgatói iroda melletti tanterembe bement, ahol a szitkozódást tovább folytatta. Ezt meghallotta a sértett, bement a tanterembe és hazaküldte a fiatakorú terheltet, aki a sértettet meglátva még dühösebb lett, szidalmazta a sértettet és családját. A fiatakorú terhelt egy alkalommal kis erővel meglökte a hátra tett kézzel a terhelttel szemben álló sértett egyik vállát, miközben egy pad is köztük volt. A sértett a lökéstől nem tántorodott meg, de ekkor a fiatakorú terhelt és a sértett is elhagyták a tantermet.

[24] A fiatakorú terhelt a folyosón tovább szidalmazta a sértettet. Amikor a sértett a lépcsőn akart lemenni, utána ment a fiatakorú terhelt és két kézzel, nagy erővel mellkason lökte a sértettet. A sértett a lökéstől elvesztette az egyensúlyát és egyik kezével a lépcső korlátjába kapaszkodva, pár lépcsőfokot lecsúszott. A lépcsőfordulóban azonban a fiatakorú terhelt ismételten meglökte a sértettet, aki ettől a fenekére esett. Amikor a sértett próbált felállni, akkor a fiatakorú terhelt egy alkalommal rúgott a sértett felé. Ekkor már az iskola dolgozói és tanulói a fiatakorú terhelthez és a sértetthez mentek, hogy a további bántalmazást megakadályozzák, illetve értesítették a rendőrséget.

[25] A bántalmazás következtében a sértett a bal könyök és kéz zúzott sebét és a keresztcsont zúzódását szenvedte el, mely sérülések gyógytartama 8 napon belüli.

[26] A sértett 2023. november 23. napján megtett tanúvallomásában feljelentést tett a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt.

[27] A történeti tényállás tartalmazza az arra történő hivatkozást, hogy a sértett feljelentése a Be. 378. § (2) bekezdés alapján magánindítványnak minősül, ami helyesen nem a tényállás része, hanem az abban foglalt tény jogi értékelése.

[28] A bíróság a történeti tényállásban rögzítette, hogy „a Btk. 459. § (1) bek. 12/i. j) pontja” alapján közfeladatot ellátó személy a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott, továbbá a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 66. § (2) bekezdése értelmében a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott az óvodai nevelőmunka, az iskolai és kollégiumi nevelő és oktatómunka, valamint a pedagógiai szakszolgálat ellátása során a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személy. Ennek értelmében a sértett tagintézmény vezetőként közfeladatot ellátó személy.

[29] 3.2. A bűncselekmény elkövetéskor és elbíráláskor hatályos Btk. 311. §-a szerint közfeladatot ellátó személy elleni erőszak miatt a 310. § szerint büntetendő, aki az ott

meghatározott bűncselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el. A Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontja értelmében, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz, büntett miatt 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[30] Az elkövetéskor és elbíráláskor hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pont i) pontja szerint közfeladatot ellátó személy a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott, a szakképzésről szóló törvényben meghatározott esetben az oktató, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára és tudományos kutatója.

[31] Mindezek alapján az elkövetéskor és elbíráláskor hatályos Btk.-ban a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette és a közfeladatot ellátó személy fogalma egyező tartalmú szabályozást tartalmazott.

[32] A nemzeti köznevelésről szóló törvény mind elkövetéskor, mind elbíráláskor a 2011. évi XC. törvény (Nkt.) volt. Az Nkt. elkövetéskor és azt követően 2023. december 31. napjáig hatályban volt 66. § (2) bekezdése kimondta, hogy a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott az óvodai nevelő munka, az iskolai és kollégiumi nevelő és oktatómunka, valamint a pedagógia szakszolgálat ellátása során a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személy.

[33] A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Puétv.) 171. § (57) bekezdés 9. pontja azonban az Nkt. 66. § (2) bekezdését 2024. január 1. napjával hatályon kívül helyezte. Az Nkt. más olyan kifejezett rendelkezést, amely a korábbi 66. § (2) bekezdésével azonos módon megjelölné, hogy az érintett személyek mikor minősülnek a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személynek, nem tartalmaz.

[34] A jogalkotó az Nkt. 62. § (1) bekezdését 2024. május 11-i hatállyal úgy módosította a belügyi ágazati feladat ellátást támogató törvények módosításáról szóló 2024. évi XXV. törvény 36. §-ával, hogy annak szövege lényegében a korábbi 66. § (2) bekezdés egyező szöveggel tölti ki az értelmező rendelkezést.

[35] Mindezek alapján kétséget kizáró módon meg lehet azt állapítani, hogy 2023. december 31. napjáig, illetve 2024. május 11. napjától a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pont i) alpontjának megfelelő rendelkezés az megtalálható az Nkt.-ban, 2023. december 31. napjáig a 66. § (2) bekezdésében, míg 2024. május 11. napjától a 62. § (1) bekezdésében, egyébiránt teljesen azonos tartalommal. Erre figyelemmel, ha a bűncselekmény elkövetésekor annak sértettje az irányadó rendelkezésekre figyelemmel közfeladatot ellátó személynek minősül, majd az elbíráláskor ugyancsak ismételt közfeladatot ellátó személynek tekintendő, a bűnösség megállapítása nem tekinthető törvénysértőnek, mivel a Btk. 2. § (2) bekezdése csak az elkövetéskori és az elbíráláskor (a jogerős ügydöntő határozat meghozatalakor fennálló) büntető törvény összevetését teszi lehetővé {Kúria Bfv.II.1552/2024/23. számú határozat [41]-[45] bekezdés}.

[36] Más a helyzet a büntetőjogi védelem tekintetében a 2024. január 1. napjától 2024. május 10. napjáig terjedő időszakban. Ekkor ugyanis a nemzeti köznevelésről szóló törvény nem határozza meg azt, hogy a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott mely esetben tekintendő a Büntető Törvénykönyv alkalmazása vonatkozásában közfeladatot ellátó személynek.

[37] A jogalkotó az Nkt. 62. § (1) bekezdését 2024. május 11. napjától beiktató, korábban hivatkozott módosító törvény indokolása szerint a pedagógusok életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 2024. január 1-jével hatályos, az Nkt. 62. § (2) bekezdését hatályon kívül helyező

rendelkezésével egyidejűleg hatályban maradt a pedagógusok kötelezettségeit szabályzó Nkt. 62. § (1) bekezdése. Az előterjesztői indokolás szerint a 2024. január 1. napját megelőző szabályozás lényege kizárólag az volt, hogy kifejezze, hogy az érintetteket a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban illeti meg a fokozott védelem és a fokozott felelősség az egyes tényállások esetén.

[38] Az előterjesztői indokolás szerint a fenti módosítással a jogalkotó célja mindösszesen annyi volt, hogy a közfeladatot ellátó személyi minőség – és az ezzel kapcsolatos speciális büntetőjogi védelem, illetve a fokozott felelősség – az egyes pedagógus által ellátott közfeladat kapcsán pontosan megállapítható legyen. Így a jogalkotó szerint az Nkt. kifejezetten ebből a célból tartalmazza a pedagógusok kötelezettségeit a módosítást megelőző hatályú 62. § (1) bekezdésben, amelyeket szükségszerűen a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenységei végzésével teljesít. Ugyanezen érvrendszer mentén a nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak esetén is [Nkt. 27. § (2) bekezdés, (5) bekezdés] fennáll a fokozott védelem és fokozott felelősség. Ezt az értelmezést az indokolás szerint tovább erősíti az Nkt. 44. alcímének megjelölése („Köznevelés közfeladatai”), melynek értelmében a köznevelésben foglalkoztatott pedagógusok és nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak egyértelműen közfeladatot teljesítenek, azaz közfeladatot ellátó személyek. Mindezek alapján – figyelemmel arra, hogy a Btk. a módosítás időpontjában megjelöltek szerint sem hivatkozik mereven az Nkt. 66. §-ára és az ágazati törvényre bízva a fogalom tartalommal való megtöltését – az indokolás szerint a pedagógusok és a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak 2024. január 1-jét követően is közfeladatot ellátó személynek minősülnek, az Nkt. és a Btk. közötti szabályozási koherencia a jogalkotó szerint a módosítás időpontjában is fennáll. A jogalkalmazói visszajelzések alapján azonban a jogalkotó által választott szabályozási megoldás – mivel az *expressis verbis* nem hivatkozik a Btk.-ra – a jogalkalmazás során bizonytalanságot okozhat. Ezért a javaslat az esetlegesen felmerülő jogalkalmazási kérdések megelőzése érdekében ismételten *expressis verbis* megjeleníti a korábbi rendelkezést a folyamatos és egységes joggyakorlat biztosítása érdekében.

[39] A Kúria a módosítás indokolása figyelembevételével, az Alaptörvény 28. cikkben foglaltak szem előtt tartásával megvizsgálta, hogy az indokolás alapján megállapítható-e az a tételes törvényi rendelkezések alapján, hogy a pedagógus közfeladatot ellátó személy minősége a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak sértetti pozíciójának tekintetében a 2024. január 1. napja és 2024. május 10. napja közötti időben fennállt-e.

[40] A Kúria megállapította, hogy az ezen időszakban hatályban volt Nkt. nem tartalmazott rendelkezést arra, hogy a pedagógus, valamint a nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott mely esetekben minősül a Büntető Törvénykönyv vonatkozásában a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak sértetti pozíciója értelmezésében közfeladatot ellátó személynek. A Kúria az 5/2018. Büntető jogegységi határozatban foglaltak figyelembevételével jelen ügyben a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pontjában felsorolt személyekre vonatkozó háttérjogszabály értelmezését követte, így a megváltozott törvényi szabályozást csak abban a körben értékelte, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvény által meghatározott esetekben a pedagógus, illetve a nevelő és oktatói munkát közvetlenül segítő alkalmazott milyen feltételek mellett minősülhet a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak sértettjének.

[41] Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (4) bekezdése szerint senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

[42] A nullum crimen sine lege elvét jeleníti meg a Btk. 1. § (1) bekezdése is, mely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségét csak olyan cselekmény miatt lehet megállapítani, amelyet – a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai alapján büntetendő cselekménye kivételével – a törvény az elkövetés idején büntetni rendelt.

[43] A nullum crimen sine lege elvének az felel meg, ha a bűncselekménnyé nyilvánított magatartás valamennyi tényállási eleme, így passzív alany fogalmát meghatározó törvényi tényállás esetén a passzív alany e minősége, a törvény alapján egyértelműen megállapítható.

[44] Ebből következően a Btk. 311. § (1) bekezdésében szabályozott bűncselekmény – amelynek elkövetési magatartása azonos a 310. § szerinti bűncselekménnyel – abban az esetben felel meg a nullum crimen sine lege elvének, ha a törvényi tényállás részét képező passzív alanyiság, a közfeladatot ellátó személy e minősége törvényi szabályozás alapján egyértelműen megállapítható.

[45] A Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pontja a közfeladatot ellátó személyi minőség szabályozása tekintetében a fogalmat kitöltő büntetőjogon kívüli szabályozás esetében többféle megoldást tartalmaz. Bizonyos esetekben az érintett személy megjelölésével, a rá vonatkozó további törvényi szabályozás megjelölése nélkül határozza meg, illetve az adott személyi kör tekintetében a közfeladatot ellátó személy minőséget megalapozó tevékenységet nevesíti (pl. szolgálati feladatot teljesítő honvéd; polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy; vallási egyesület, vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja). Más esetben megjelöli az érintett személyre vonatkozó törvényt, azonban nem követeli meg, hogy e törvény határozza meg, hogy mely esetben tekintendő az érintett személy a Büntető Törvénykönyv vonatkozásában közfeladatot ellátó személynek (pl. polgárőr a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott tevékenység ellátása során; az iskolaőr, a rendőrségről szóló törvényben meghatározott tevékenységek körében), ilyen esetben a vonatkozó törvény csak azt a tevékenységet határozza meg, amelynek keretén belül a felhívott törvény külön felhatalmazása nélkül is, önmagában a Btk. értelmező rendelkezése alapján az érintett személyt közfeladatot ellátó személynek kell tekinteni a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetnének bűncselekménye tekintetében.

[46] Ettől elkülönül az az eset, amikor az érintett személyre vonatkozó törvényre történő hivatkozás nem az alapul szolgáló tevékenység meghatározására utal, hanem kifejezetten azt követeli meg, hogy az érintett törvény jelölje meg azokat az eseteket, amikor a Btk.-ban megjelölt törvény hatálya alá tartozó személy a Büntető Törvénykönyv alkalmazása során közfeladatot ellátó személynek minősül, így a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak vonatkozásában a bűncselekmény passzív alanya lehet. Ilyennek tekinthető a Btk. 459. § 12. pont f) pontja, amely szerint közfeladatot ellátó személy az egészségügyi dolgozó, az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy és betegjogi képviselő esetében az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetben; és ilyennek tekinthető a 12. pont i) pontjában szabályozottakra figyelemmel a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott, a szakképzésről szóló törvényben meghatározott esetben az oktató, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára és tudományos kutatója.

[47] Mindezekre figyelemmel az Nkt. 62. § (1) bekezdését 2024. május 11. napjától módosító törvény indokolása csak abban az esetben szolgálna a jelen ügyben felmerült kérdésre irányadó értelmezést, ha a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pont i) pontja azt mondaná, hogy közfeladatot ellátó személynek minősül a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenysége során. A Büntető

Törvénykönyv azonban a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott esetében azt a követelményt állítja fel a nemzeti köznevelésről szóló törvénnyel szemben, hogy határozza meg azokat az eseteket, amikor az érintettek a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személy. Ezt igazolja az is, hogy a törvényi szabályozás 2023. december 31. napjáig, illetve 2024. május 11. napjától ezt a megoldást követte, illetve követi.

[48] Az Alaptörvény 28. cikkében foglalt azon kötelezettség, mely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik, és a jogszabályok céljának megalkotása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására, vagy a módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni, módosításra vonatkozó indokolás esetében a módosítás tekintetében értelmezendő. Az a jogalkotói indokolás, amely utólagosan, egy más jogszabályhoz kapcsolódóan kívánja egy korábbi jogszabály esetében a bírósági jogértelmezést irányítani, csak abban az esetben vehető figyelembe, ha ez az értelmezés önmagában az értelmezni kívánt jogszabályban megtalálható, annak lehetséges értelmezéseire vonatkozik. Jelen esetben azonban a módosító rendelkezés meghozatala az indokolásban foglaltaktól eltérően éppen a módosítás szükségességét támasztja alá, ezért attól függetlenül, önállóan kell azt értelmezni, hogy az Nkt. 62. § (1) bekezdésének 2024. január 1. napjától 2024. május 10. napjáig hatályos szövege megfelel-e a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pont i) pontjában foglalt felhatalmazásra irányuló követelményeknek, vagyis megjelöli-e azokat az eseteket, amelyek tekintetében a pedagógus közfeladatot ellátó személynek tekinthető-e. Ugyanígy kell értelmezni a nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak esetében a hivatkozott Nkt. 27. § (2) és (5) bekezdésében foglaltakat.

[49] A Kúria azt állapította meg, hogy sem az Nkt. 62. § (1) bekezdése, sem pedig az Nkt. 27. § (2) és (5) bekezdése nem tartalmazott olyan rendelkezést, amely meghatározná azokat az eseteket, melyek vonatkozásában a pedagógus, illetve a nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülnek. Az Nkt. 62. § (1) bekezdése a pedagógus alapvető feladatát és az ezzel összefüggő kötelezettségeit tartalmazta. Az Nkt. 27. § (2) és (5) bekezdésének 2024. január 1-től 2024. május 10-éig hatályos szövege pedig semmilyen módon nem hozható összefüggésbe az érintettek közfeladatot ellátó személyeket megillető büntetőjogi védelemmel. Az pedig, hogy az Nkt. 44. alcímének megjelölése „A köznevelés közfeladatai, a feladat ellátásra kötelezettek”, nem tekinthető a Btk. hivatkozott értelmezés rendelkezésében megkövetelt felhatalmazásnak.

[50] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdése szerint a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

[51] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdése kimondja, hogy jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapított meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tett terheesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

[52] Ha pedig egy jogszabály hatályba lépését megelőzően nem nyilváníthat egy magatartást jogellenessé, úgy a jogszabály indokolása sem nyilváníthat egy magatartást az érintett jogszabály hatályba lépését megelőzően jogellenessé. A jogszabály indokolása pedig a jogszabályt csak értelmezheti és a jogszabályban meglévő értelmezési lehetőségekre vonatkozhat, azonban az abban nem szereplő jogszabályi rendelkezést nem pótolhatja, mert az kizárólag jogalkotó jogosítványa.

[53] Figyelemmel arra, hogy a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pont i) pontja jelen ügyben is alkalmazandó módon a nemzeti köznevelésről szóló törvénnyel szemben azt a követelmény

állítja fel, hogy az kifejezetten határozza meg azokat az eseteket, amikor a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott közfeladatot ellátó személynek minősül, ennek hiányában olyan esetet nem lehet megállapítani, amikor ezen személyek közfeladatot ellátó személy elleni erőszak törvényi tényállása szerinti passzív alanyak minősülhetnek. Következésképpen 2024. január 1. napjától 2024. május 10. napjáig a nemzeti köznevelésről szóló törvény nem határozott meg olyan esetet, amely esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott a Btk. közfeladatot ellátó személy elleni erőszakra szóló 311. §-ban meghatározott bűncselekmény tekintetében közfeladatot ellátó személynek minősülne, így ezen időszakban a büntetőjogi védelem hiányzott.

[54] Mindezekre figyelemmel jelen ügyben a cselekmény elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozat történeti tényállásában megjelölt sértett a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak bűncselekménye vonatkozásában nem volt közfeladatot ellátó személynek tekinthető, ezért a cselekmény közfeladatot ellátó személy elleni erőszaknak minősítése törvénytörő volt.

[55] A Legfőbb Ügyészség ugyanakkor helyesen hivatkozott arra, hogy mivel a terhelt cselekménye valóságos alaki halmazatot valósított meg, így a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetésében a bűnösségnek a büntető anyagi jog szabályai megsértésével történő kimondása nem felmentést, hanem a törvénytörő minősítés folytán a bűncselekmény minősítésének módosítását, annak egységesen a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségének történő minősítését vonja maga után.

[56] 4. A bűncselekmény törvénytörő minősítése ugyanakkor jelen ügyben nem eredményezte azt, hogy a büntetés törvénytörővé vált volna.

[57] A Btk. 109. § (1) bekezdése szerint a fiatakorúra kiszabható szabadságvesztés legrövidebb tartama bármely bűncselekmény esetén 1 hónap.

[58] A Btk. 110. § (1) bekezdésében foglalt eseteken kívül a Btk. 110. § (2) bekezdésre figyelemmel a fiatakorúval szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata fiatakorúak fogháza.

[59] A Btk. 164. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

[60] A Btk. 164. § (2) bekezdése szerint, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség 8 napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt 2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[61] Az e bűncselekmény miatti büntetőjogi felelősségre vonáshoz szükséges magánindítvány megléte jelen ügyben megállapítható [Be. 378. § (2) bekezdés, 164. § (10) bekezdés].

[62] A Btk. 85. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a 2 évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, a próbaidő tartama 1 évtől 5 évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet, a próbaidőt években, vagy években és hónapokban kell meghatározni.

[63] A Btk. 119. § (1) bekezdés c) pontja értelmében fiatakorú terhelt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

[64] A Btk. 71. § (2) bekezdés g) és h) pontjára figyelemmel a bíróság határozatában a pártfogó felügyelet céljának elősegítése érdekében külön magatartási szabályként kötelezettségeket és tilalmakat írhat elő. A bíróság elrendelheti, hogy a pártfogolt

meghatározott tanulmányokat folytasson, illetve – beleegyezése esetén – meghatározott gyógykezelésnek vagy gyógyító eljárásnak vesse alá magát.

[65] Mindezen törvényi rendelkezések figyelembevételével a Komáromi Járásbíróság 5.Fk.5/2024/7. számú ítéletében kiszabott 6 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett fiatakorúak fogházában végrehajtandó szabadságvesztés, valamint annak megállapítása, hogy a fiatakorú terhelt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll, és az előírt külön magatartási szabályok jelen ügyben nem tekinthetők törvénytörő büntetésnek, illetve törvénytörő intézkedésnek. A járásbíróság a jogerős ügydöntő határozatában a bűncselekmény minősítését ugyan törvénytörő módon határozta meg – mivel annak helyes minősítése egységesen a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdése szerint minősülő könnyű testi sértés vétsége – azonban ez nem eredményezte törvénytörő büntetés kiszabását, illetve törvénytörő intézkedés alkalmazását, így a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontban írt a felülvizsgálati okot a Kúria nem állapította meg, így a felülvizsgálati indítvány az erre vonatkozó részében nem alapos.

[66] V. A határozat elvi tartalma:

1.Az Alaptörvény 28. cikkében foglalt azon kötelezettség, mely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik, és a jogszabályok céljának megalkotása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására, vagy a módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni, módosításra vonatkozó indokolás esetében a módosított jogszabályhely tekintetében értelmezendő. Az a jogalkotói indokolás, amely utólagosan, egy más jogszabályhoz kapcsolódóan kívánja egy korábbi jogszabály esetében a bírósági jogértelmezést irányítani, csak abban az esetben vehető figyelembe, ha ez az értelmezés önmagában az értelmezni kívánt jogszabályban megtalálható, annak lehetséges értelmezéseire vonatkozik.

2.A jogszabály indokolása a jogszabályt csak értelmezheti, és csak a jogszabályban a meglévő értelmezési lehetőségekre vonatkozhat, azonban az abban nem szereplő jogszabályi rendelkezést nem pótolhatja, mert az kizárólag a jogalkotó jogosítványa.

3.2024. január 1. napjától 2024. május 10. napjáig a nemzeti köznevelésről szóló törvény nem határozott meg olyan esetet, amelyben a pedagógus, valamint a nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott a Btk. közfeladatot ellátó személy elleni erőszakról szóló 311. §-ban meghatározott bűncselekmény tekintetében közfeladatot ellátó személynek minősülne, így ezen időszakban ez a büntetőjogi védelem hiányzott.

4.A cselekmény elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozat történeti tényállásában szereplő sértett a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak bűncselekménye vonatkozásában nem volt közfeladatot ellátó személynek tekinthető, ezért a cselekmény közfeladatot ellátó személy elleni erőszaknak minősítése törvénytörő.

[67] **VI.** A Kúria ezért a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva, a Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség által előterjesztett és a Legfőbb Ügyészség által részben eltérő tartalommal fenntartott felülvizsgálati indítványt elbírálta, a Komáromi Járásbíróság 5.Fk.5/2024/7. számú határozatát a Be. 662. § (1) bekezdése alapján nem ügydöntő végzésével hatályában fenntartotta, mivel a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt.

[68] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[69] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[70] A Be. 652. § (7) bekezdésére figyelemmel, felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

Budapest, 2025. április 15.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Gunyecz Zoltán s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró